

Joost Visser

freelancejournalist

Joostvisser50@casema.nl

 @joostvisser50

Ggz strijdt over gevolgen pensioenaftopping

Na de medisch specialisten in de ziekenhuizen gaan ook de psychiaters in de ggz actievoeren om het werkgeversdeel van de 'vrijgevallen' pensioenpremie uitgekeerd te krijgen.

Het duurde even voordat Isis Elzackers, psychiater bij Rintveld, onderdeel van Altrecht, het dóór had. Dat het werknemersdeel van haar pensioenpremie, dat de werkgever vroeger linea recta en belastingvrij naar het pensioenfonds doorsluisde, sinds vorig jaar voor een deel bij haar salaris wordt opgeteld, waardoor zij er belasting over moet betalen. En – nog belangrijker – dat ook het werkgeversdeel van die zogeheten 'vrijgevallen' pensioenpremie niet naar het pensioenfonds gaat, maar evenmin aan haar wordt uitgekeerd: dat bedrag houdt haar werkgever zelf (zie *kader*). Met het eerste kan zij leven, want 'daar kan de instelling niets aan doen.' Maar het tweede noemt zij onfatsoenlijk: 'Dat geld is van ons, het is uitgesteld loon.' Het knelt temeer omdat het Altrecht, weet zij, jaarlijks niet meer dan 170.000 euro zou kosten om ook het werkgeversdeel van de vrijgevallen pensioenpremie aan haar psychiaters terug te betalen: niet meer dan 0,11 procent van de jaaromzet.

Onrechtvaardigheid

Eenmaal overtuigd van de onrechtvaardigheid was Elzackers een van de mensen die het verzet binnen Altrecht organiseerde. De afgelopen maanden informeerde zij haar honderd collega-psychiaters, van wie de meesten vervolgens per brief bezwaar maakten bij de instelling. Samen met het psychiaterberaad en de LAD sprak zij met de raad van bestuur. Het leidde tot niets. En dus doen naar verwachting tachtig psychiaters mee aan een door de Federatie van Beroepsorganisaties in de Zorg (FBZ), de Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband (LAD) en de Federatie Medisch Specialisten (FMS) geïnitieerde zondagdienst, op dinsdag 1 november; de andere collega's werken die dag niet, of ze zijn niet geïnteresseerd. 's Ochtends, vertelt Elzackers, werken de protesterende psychiaters bijvoorbeeld hun administratie bij; 's middags is er tijd voor bijscholing aan huisartsen, een college in een verpleeghuis, gratis consulten, of eenvoudig koffieschenken. Voor acute

ANP PHOTO

psychiatrische situaties is de crisisdienst bereikbaar, en verpleegkundigen of psychologen die een patiënt acuut beoordeeld willen zien, worden gewoon geholpen. Wat zal de instelling van de dag merken? ‘Enige negatieve publiciteit en wat inkomstenderving’, zegt Elzackers: ‘Het is ons menens, we laten niet met ons sollen. Al was het maar om te voorkomen dat andere professionals straks óók worden gekort.’

Raar verhaal

Anders dan GGZ Nederland besloten andere werkgeversorganisaties in de zorgsector – NFU, ArboUnie, Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland – vrijwel direct om het werkgeversdeel van de vrijgevallen pensioenpremie aan de werknemers uit te betalen, net als

bedrijven als KLM en Shell. Na een landelijke zondagdienst, in juni, en met de inzet van een onafhankelijk bemiddelaar hebben werkgevers en werknemers in de ziekenhuizen begin september ‘een goed gesprek’ gehad om eruit te komen. ‘Maar in de ggz blijft men op het geld zitten’, verzucht José Klerks, eerste onderhandelaar namens formele cao-partij FBZ. Als argument wordt aangevoerd dat uitbetaling niet wettelijk verplicht is, en dat bovendien het geld ontbreekt. Onzin, zegt Klerks: ‘De juridische basis om het geld terug te geven ligt in goed werkgeverschap. En dat er geen geld voor zou zijn, is een raar verhaal. Ook met een lagere OVA (overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling, *red.*) houden de instellingen nog geld over.’

Rob Jaspers, penningmeester en eerste onderhandelaar van GGZ Nederland, is het niet met haar eens. De instellingen, weet hij, willen goede werkgevers zijn, en zijn dat ook. ‘Daarom hebben wij in de cao alle beschikbare loonruimte, inclusief de vrijgevallen werkgeverspremie, benut voor een algehele salarisverbetering. En daarom betalen we incidentele extra loonkosten, als mensen in een hoger periodiek komen, al jaren uit eigen zak – de OVA dekt die kosten niet meer. Maar érgens is een grens.’ Want ggz-instellingen, stelt hij vast, zitten in ‘financieel zwaar weer’ en draaien met verlies, enkele zijn zelfs failliet gegaan. ‘Voor de instellingen is zelfs 0,06 procent van de omzet veel geld.’

Verbazing

Nog in 2015 spraken de partijen af om eerst onderzoek te doen naar de gevolgen van de aftopping en op basis daarvan definitieve besluiten te nemen – tot zover is men het eens. Maar een paar maanden later, zegt Klerks, liet GGZ Nederland ‘tot onze verbazing’ weten niet meer verder te willen praten. Jaspers ziet het anders: ‘In het sociaal overleg ggz hebben wij geconstateerd dat er gedurende deze cao geen financiële ruimte is om de aftopping voor deze specifieke groep te compenseren.’ Maar over welke ‘wij’ heeft hij het? ‘Ik was er zelf niet bij, maar de conclusie staat in het verslag, dat door alle partijen is goedgekeurd. Daar houd ik mij aan vast.’

Ook Klerks is duidelijk: ‘Pensioen hoort bij de arbeidsvoorwaarden. Als je als werknemersorganisatie niet voorkomt dat die onder je neus worden versoberd, dan ben je geen knip voor de neus waard.’ Jaspers van GGZ Nederland: ‘Wij hebben onze berekeningen voorgelegd aan de FBZ, maar die ziet de zaken dus anders dan wij. We gaan daarover praten. Dat zij tegelijkertijd acties voorbereiden, vind ik vreemd.’ ■

web

Meer informatie over de pensioenaftopping in de ggz vindt u onder dit artikel op medisch-contact.nl.

WAT IS DE KWESTIE?

Met het van kracht worden van een nieuwe wet, op 1 januari 2015, is het pensioengevend salaris voor alle werknemers in Nederland afgetopt op 100.000 euro bruto. Wie meer verdient, kan over het salarisdeel daarboven niet meer belastingvrij pensioen opbouwen via de werkgever.

Zowel werknemers als werkgevers betalen nu minder pensioenpremie dan voorheen. Wat gebeurt er met dat geld? Net als bij de ziekenhuizen, hebben de werknemers in de ggz het werknemersdeel van de zogeheten ‘vrijgevallen’ pensioenpremie (11,75% van het brutoloon) teruggekregen in de vorm van een hoger salaris. Over de teruggave van het werkgeversdeel (eveneens 11,75%) zijn de partijen het niet eens. De FBZ, de LAD en de FMS willen dat ook dat geld terugvloeit naar de werknemers; het is immers een vorm van uitgesteld loon. De werkgevers weigeren dat. Volgens brancheorganisatie GGZ Nederland is er geen juridische grondslag voor en ontbreekt het aan voldoende geld.

In de ggz zijn naar schatting tweeduizend werknemers door de wettelijke maatregel getroffen, bijna allen psychiaters. Allereerst zijn dat de meer dan vierhonderd fulltime werkenden, die meer dan een ton verdienen. Maar ook voor de ongeveer 1050 werknemers met een relatief grote parttime aanstelling valt de wet ongunstig uit; met een aanstelling van bijvoorbeeld 60 of 80 procent mag boven 60.000 respectievelijk 80.000 euro niet meer belastingvrij pensioen worden opgebouwd. Van de zeshonderd ggz-werknemers met een dienstverband van tussen de 20 en 80 procent zal een deel eveneens last hebben van de nieuwe regels, anderen verdienen daarvoor te weinig.

Teruggave van het werkgeversdeel van de vrijgevallen pensioenpremie zou naar schatting maximaal 4 miljoen euro kosten, 0,06 procent van de totale omzet in de ggz. Naast de psychiaters zijn ook in de ggz werkzame internisten of neurologen en bestuurders de dupe van de aftopping. Maar zij hebben buiten de cao om goede afspraken kunnen maken, vermoeden FBZ, LAD en FMS.